

Vroege aandacht voor jeugd-GGZ

De inzet van scharnierconsulten en de betrokkenheid van een POH-jeugd biedt huisartsenpraktijken de ruimte om een proactieve rol te spelen in de jeugd-GGZ op het gebied van lichte psychosociale problemen bij kinderen en jongeren. Initiatieven op dit gebied laten een positief voorlopig resultaat zien.

Hoe kan de jeugd-GGZ op verantwoorde wijze vorm krijgen binnen de huisartsenpraktijk? Die vraag stelden zorggroep Huisarts en Zorg en gemeenten uit de regio Alblasterwaard-Vijfherenlanden zichzelf tegen de achtergrond van de transitie van de jeugdzorg naar de gemeenten op 1 januari 2015. Het gevolg was een pilot, uitgevoerd tussen mei 2014 en januari 2015 en vastgelegd in het NIVEL-rapport 'Evaluatie huisarts in de praktijk van de jeugdzorg'. In de pilot konden huisartsen uitgebreide consulten (zogenoemde scharnierconsulten) inzetten bij jeugd met psychische problematiek. Ook was per huisartsenpraktijk een POH-jeugd inzetbaar

“De zorgvraag wordt geïntegreerd in het dagelijks leven en vaak staat dit na twee of drie gesprekken alweer op de rit”

voor vier tot acht uur per week. Daarnaast was er tijdens de pilot de mogelijkheid van consultatief advies van een psychiater of gezinstherapeut. De achterliggende gedachte was dat vroegtijdige signalering van (lichte) psychosociale problemen bij jeugd en behandeling daarvan in de huisartsen-

praktijk voorkomt dat zij later een groter beroep op de zorg doen. De resultaten van de pilot waren positief. De huisartsen en de POH's-jeugd van de zes betrokken huisartsenpraktijken waren tevreden over het zorgaanbod dat zij deze specifieke doelgroep konden bieden en de patiënten en hun ouders deelden dat gevoel van tevredenheid. Volgens het NIVEL-rapport is de gekozen werkwijze binnen de pilot in potentie een verrijking van het zorgaanbod: 'De scharnierconsulten en de POH-jeugd kunnen bijdragen aan een goede kwaliteit van zorg binnen de huisartsenpraktijk en het verminderen van verwijzingen van kinderen met (lichte) psychosociale problematiek naar de gespecialiseerde GGZ'. De scharnierconsulten en de consulten bij de POH-jeugd zijn in de pilot goed benut. Er was geen sprake van toenemend psychofarmacagebruik of toename van verwijzingen naar de GGZ. Ook liet de pilot een aanzet zien voor verdere samenwerking tussen huisartsen, jeugdartsen en andere regionale GGZ-partijen.

Meer initiatieven

Zorggroep Huisarts en Zorg is niet uniek met deze aanpak. Eerder al ontstond het Eureka-project voor eerstelijns jeugd-GGZ, een initiatief van de huisartsen in Medisch Centrum Eudokia in Enschede, waarover in 2014 een NIVEL-rapport verscheen. Soortgelijke ervaringen worden nu ook opgedaan bij Twentse Huisartsen Onderneming Oost Nederland (THOON) in Hengelo. Projectmanager Henk-Jan de Winter vertelt: “Met

de komst van de Jeugdwet wilde de gemeente weten wat de huisartsen op het gebied van jeugdzorg boden. Zowel de gemeente Hengelo als de huisartsen wilden de samenwerking intensiveren en onderzoeken of door een grotere rol voor de huisartsenpraktijk in de jeugd-GGZ medicalisering en onnodige verwijzing kunnen worden voorkomen. Besloten werd samenwerkingsafspraken te ontwikkelen met de hele keten: huisartsen, gemeente, jeugdartsen en onderwijs. Er werd een project opgezet voor de jeugd-GGZ, met dezelfde opzet van scharnierconsulten en inzet van de POH-jeugd als in Enschede. Inmiddels kunnen we vaststellen dat dit project

kan verwijzingen voorkomen

behoorlijk succesvol is verlopen. Er is onderzoek gedaan naar het aantal kinderen dat wordt gezien, welke zorg zij krijgen in de huisartspraktijk en in hoeveel gevallen wordt verwezen naar de GGZ. We zien een afname van het aantal verwijzingen. De huisartsen vinden dat de gekozen aanpak toegevoegde waarde biedt, omdat ze meer integrale zorg en betere kwaliteit van zorg bieden en goed invulling geven aan de sociale kaart. De POH-jeugd vervult een belangrijke rol in de vraagverheldering en bij het in kaart brengen van de vraag achter de vraag: wat gebeurt er in het gezin, op de school? Eventuele verwijzingen naar de GGZ zijn heel gericht.”

Goede klik

Huisarts Henk Smidt was bij deze projectfase betrokken. Hij vertelt: “Ik was er direct enthousiast over, omdat ik een voorstander ben van zaken normaliseren in plaats van ze onder het vergrootglas te leggen. Ik vraag me soms wel af of bij alle zorg die naar de huisartsenpraktijken wordt verschoven voldoende wordt stilgestaan bij de vraag of deze hiervoor de benodigde ruimte bieden. De mogelijkheden zijn niet onbeperkt, maar in onze praktijk was gelukkig nog ruimte voor de POH-jeugd. Met haar had ik direct een goede klik. Ze pakte haar taken snel op en de invulling daarvan in de dagelijkse praktijk verliep he-

lemaal naar mijn wens. Ze heeft meer tijd voor het voeren van een goed gesprek met een kind dan ik en ze kan de ouders er goed bij betrekken. Het is dus uitstekend gelukt de scharnierconsulten naar haar te verleggen. De POH-jeugd heeft bijvoorbeeld ook tijd om te overleggen met de schoolarts.”

De belangrijkste winst van de gekozen werkwijze vindt Smidt dat niet wordt uitgegaan van de stoornis of ziekte. “De zorgvraag wordt geïntegreerd in het dagelijks leven en vaak staat dit na twee of drie gesprekken alweer op de rit. Is een verwijzing nodig, dan heeft de POH-jeugd het juiste netwerk om die snel en gericht te regelen. Het aantal onnodige verwijzingen is duidelijk verminderd.”

Voortzetting

De Winter stelt dat de gemeente ook tevreden is over de uitkomsten van het project. “De samenwerking met de huisartsen is verbeterd, bovendien betekent minder verwijzingen dat de macrokosten omlaag gaan”, zegt hij. “Besloten is dan ook om het project voort te zetten, om de al gesignaleerde trends beter te kunnen onderbouwen. We willen de patiënttevredenheid en de kosten en opbrengsten beter in kaart brengen. De huisartsen zijn enthousiast over de aanpak. We gaan die voor 2016 continueren en verder uitbreiden met tien praktijken naar ruim vijftig procent van alle huisartsen. Enschede breidt ook uit en gaat hetzelfde onderzoek doen als in Hengelo. De gemeentelijke structuur – met wijkcoaches – is er anders dan hier in Hengelo, dus dat gaat interessant vergelijkingsmateriaal opleveren.” <<

Tekst: Frank van Wijck

Foto: Thinkstock